

“అమ్మా కాస్త బువ్వ పెడతావా?”

ఉదయం హడావిడిగా లేవడంతో పరుగుల జీవనం ప్రారంభం. పిల్లల్ని స్కూలుకి పంపడం ఒక బ్రహ్మ ప్రకాయం అయిపోతుంది. ఎవరి స్కూలు డ్రెస్ వారికివ్వడం, ఒక ప్రక్కటిఫిన్ మరోప్రక్క బాక్సులలో మధ్యాహ్నం భోజనం సిద్ధం చెయ్యడం ఈ లోపుల శ్రీవారి అరుపులు ఇలా జీవితం తెల్లవారు సమయం నుండి పరుగులతో ప్రారంభమవుతుంది. ఒక్కక్షణం ఊపిరి పీల్చుకోవడానికి వీలుపడదు. యంత్రంలా పనులు చేసేసరికి పిల్లలు స్కూలుకి, శ్రీవారు ఆఫీసుకి వెళ్లడం జరిగింది. సుమిత్రకి వయసు పాతిక, ఇంటర్ పాస్ హౌస్ వైఫ్ గా సెటిల్ అయిపోయింది.

ఒక దానమూర్తి దానంతో శ్రీవారికి మంచి ఉద్యోగం రావడంతో సుమిత్ర జీవితంలో ఆనందపు జల్లులు ప్రారంభమయ్యాయి. నాన్న చిరుద్యోగి తన తరువాత తమ్ముడు, చెల్లెలు ఉన్నారు. నాన్న నిజాయితీ అమ్మ నీతి వాక్యాలే సుమిత్ర జీవితపు పెట్టుబడి. తమ్ముడి చదువు యింకా పూర్తవ్వలేదు. చెల్లెలికి పెళ్ళినబంధాలు చూస్తున్నారు. ఇంకా కుదరలేదు. నాన్న, అమ్మ అనే బంధాలు ఎంతో విలువైనవి. తమ్ముడు, చెల్లి ప్రేమ బంధాలు, నాన్న, అమ్మ శిక్షణలో అంతా మంచి మార్గంలో ఉన్నారు. అమ్మ పురాతనమైన ఆచారాలు, సంప్రదాయాలలోని జ్ఞానాన్ని అంతా పిల్లలకు చిన్నతనంలో నూరిపోసింది. ఇకపోతే నాన్నలోని అణువణువు “నిజాయితీకి” మారుపేరు. ఆ నిజాయితీ, నీతి, ధర్మం, న్యాయము ఆయనకు తన తండ్రి నుండి వచ్చాయి. అవే నిజమైన ఆస్తి అని తాతగారు చెప్పేవారట. వాటిని నమ్మి ఆచరించారు నాన్న. తను పుట్టకముందే ముత్తాత కాలం చేసారు. తను స్కూలు చదువులో ఉండగానే తాతగారు కాలం చేసారు. నానమ్మ తాతయ్యకంటే ముందుగానే కాలం చేసింది. నాన్నమ్మ జ్ఞాపకార్థం నాన్నమ్మ పేరు సావిత్రిని కొంత మార్చి మా నాన్నగారు నాకు సుమిత్రగా నామకరణం చేసారు. ఈ బంధాలన్నీ ఋణ బంధాలు, ఋణం తీర్చుకొని, ముత్తాత, తాత, నాయనమ్మలు వెళ్ళిపోయారు. ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయారో తెలియదు. ఇకలేరు, రారు అనేది వాస్తవం. ఇక మిగిలిన బంధాలు అమ్మా, నాన్న, చెల్లి, తమ్ముడు. నాన్నగారు రిటైర్ అయ్యారు. అందుకే చెల్లి పెళ్ళికి తొందరపడుచున్నారు. తమ్ముడి చదువు ఇంకా పూర్తవ్వలేదు. అదృష్టవశాత్తు వాడు మెరిట్ తో ఎం.బి.బి.ఎస్.లో సీటు సంపాదించుకొన్నాడు. తమ్ముడు డాక్టరు అవ్వబోతున్నాడనే ఆలోచనే ఎంతో సంతోషంగాను, ఆనందంగాను ఉంటుంది. మనిషిగా ఈ భూమిపై పుట్టినవాడు సాటి మానవులకు ఉపయోగపడాలని నాన్నగారు అంటూవుంటారు. ఆ మాటలను తమ్ముడు నిజం చేస్తున్నాడు. ప్రకృతిలోని చిట్టె, మొక్క మానవజాతికి ఎంతో కొంత ఉపయోగపడుచున్నాయని నాన్నగారు అంటుంటారు. ఈ మధ్యనే చెల్లికి ప్రభుత్వోద్యోగం వచ్చినందున దాని పెళ్ళి సులభంగానే జరుగునని నా ఆశ. సంపాదించే భార్య కావాలనే రోజులివి. తరానికి తరానికి మధ్య ఎంతో వ్యత్యాసం. ఆలోచనావిధానాలు సమస్తం అన్నీ డబ్బుతో ముడిపడిపోతున్నాయి. డబ్బు విలువ రోజురోజుకి పెరిగిపోతుంది. దీనివలన మానవతా విలువలు తరగిపోతున్నాయి. ముత్తాత, తాతగారి ఆశీస్సుల వలన తన పితృవంశంలో డబ్బుకి విలువలేదు. డబ్బుకి విలువ యిచ్చేవారికి ప్రేమబంధాలుండవు. వారి ప్రతిమాట, ప్రతీ ఆలోచన, ప్రతీ కదలిక “డబ్బు” చుట్టూ పెనవేసుకుని ఉంటాయని నాన్న అంటుంటారు. ఒకవేళ అట్టి వ్యక్తులు పైకి ప్రేమతత్వంగా మాట్లాడినా లోపల ఆంతర్యం “డబ్బు”తోనే ముడిపడి ఉంటుంది. మనిషికి డబ్బు అవసరం, అలా అని నీచంగా వ్యవహరించకూడదు. దానికి అతిగా విలువ యివ్వకూడదు. డబ్బు చెయ్యలేని పనులులో ఒక ముఖ్యమైనది గతించిన కాలాన్ని తిరిగి యివ్వలేనిది. అందుకే ‘కాలం’ చాలా విలువైనది అంటుంటారు నాన్నగారు. డబ్బు సంపాదన లేక అధికార సంపాదన మున్నగువాటిలో ఆశలో పరిగెత్తి మనిషి తనకు భగవంతుడు ప్రసాదించిన అత్యంత విలువైన కాలాన్ని వృధా చేసుకొంటున్నాడు. ధనం, ఆస్తి ప్రోగుచేసుకొని ఆ మనిషి వెనక్కుతిరిగి చూచేసరికి ఎందుకూ పనికిరాని వయసుకి చేరిపోచున్నాడు. తను సంపాదించిన ధనం, అతనికి మాత్రం ఉపయోగపడదు. అనుభవించడానికి వయస్సు, జీవితం ఉండవు. అయినా మనిషి “డబ్బుని” చూచి వ్యామోహభరితుడు అగుచూనే ఉన్నాడు. నాన్నగారి జీతం ఆరోజులలో చాలా తక్కువ, అయినా దాంట్లోంచి ప్రతి సంవత్సరం పెద్ద పండుగనాడు పేదలకు అమ్మచేత వంటచేయించి భోజనాలు పెట్టించి బట్టలు యిచ్చేవారు. అలా అని నాన్న, అమ్మలు ప్రోగేసినది ఏదీ లేదు. ప్రతి సంవత్సరం విధిగా పేదలకు అన్నదానం, వస్త్రదానం చేసేడివారు. నేను, చెల్లి, తమ్ముడు, మా మామయ్యలు, వడ్డన చేసేడివారం. అవి ఎంతో ఆనందపు క్షణాలు, మా ముత్తాతగారి కాలం నుండి ఈ అన్నదానం, వస్త్రదానం పద్ధతి ఉన్నదని మా నాన్నగారు అంటున్నారు. ముత్తాతగారు గౌరవంగా జీవించి కాలం చేసారు. తాతగారు గౌరవంగా జీవించి కాలం చేసారు. వారి పుణ్యఫలాన్ని తాను పొందడం వలననే సంతోష జీవనం, మంచి జీవనం కలిగి యున్నాయని నాన్నగారు అంటుంటారు. బహుశా నాన్న, అమ్మ చేస్తున్న ఈ దానధర్మాలే నాకు ఈ సంతోషకరమైన వైవాహిక

జీవనాన్ని యిచ్చాయని అనిపిస్తుంది. సంపాదించే డబ్బు దానిని ఉపయోగించేవిధానం, మనిషి చేసే ధర్మ ఆలోచన, ఆచరించే ధర్మవిధానాలే మనిషి జీవితాన్ని శాసిస్తాయని నాన్నగారి సిద్ధాంతం. ధర్మ సంపాదన మనిషిని ఉన్నతుడిని చేస్తాయట. అవి మనిషిని సుఖవెడతాయట. అధర్మపు సంపాదన మనిషి చెడు కర్మని అనుభవించేట్లు చేస్తాయని అంటారు నాన్నగారు. “అధర్మం” ఈ కలియుగంలో పెంచి, పోషింపబడుచున్నది. అధికారాన్ని ధన సంపాదనలు పొందిన కొంతమంది వారివారి శిలా విగ్రహాలను ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నారు. అవి ఎంతకాఱు? మనిషి మరణంతో అతని జీవితం ముగిసిపోతుంది. ఎక్కడో గాంధీ మహాత్ములులాంటి వారు తప్ప మరణం తరువాత జీవించడం అందునా ప్రజల హృదయాలలో జీవించడం జరుగదు. ధనం, అధికారం సంపాదించుకొన్నంత మాత్రాన గాంధీ మహాత్ములు కాలేరు. చరిత్రలోఊతొమంది ఇలాంటి ధనమదాంధులు, అధికార ప్రియులు వారు జీవించి యుండగానే బంగారు శిలా విగ్రహాలు నెలకొల్పుకున్నారు. అవి అన్నీ ఈనాడు మట్టిలోను, కాలగర్భంలోను కలిసిపోయాయి. ఆ విగ్రహాలు లేవు. వారి జ్ఞాపకంగా వారి పేర్లుకూడా లేవు. కొట్లున్నవాడు మరికొన్ని కొట్లు సంపాదించాలనే తపన తప్ప జ్ఞానసంపాదన పట్ల ఆశలేదు. తన అధికారం నిలబెట్టుకొనుటకు - ఎంతో మంది అమాయకుల వధ. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే నరమేధం సాగుచున్నది. ఈనాడు ఎందుకింత రక్తపుకూడో వారికే తెలియాలి. సాటి మనిషిని నిలువునా దోచేసుకోవడం, సాటి మనిషిని నిలువునా చీల్చిచంపడం, పైగా ఈ పాపాలు పోతాయనే భ్రమతో పుణ్యక్షేత్రాల సందర్శన, హోమాలు, యాగాలు, దైవదర్శనాలు, నిత్యం శివలింగం ఆరాధన, గుడిలో నిత్యం కొబ్బరికాయ కొట్టేయడం, ఇది నేటి కొంతమంది నిత్యకృత్యం. ఒక పాపం మరో పుణ్యంతో పోదు వీరికి అసలు అంతరాత్మ ఉంటేగదా!

తన పదవీ కాంక్షతో భయంకర కుట్రలు, మోసాలు, అవి అన్నీ చివరికి పాప ఫలితాలనే కలిగిస్తాయని గుర్తించక తాత్కాలిక లాభాల వేటలో మనిషి పరుగులు పందెం. ఈ పరుగుల పందెంలో నెగ్గిన వీరుడు రారాజు. సన్మానాలు, ప్రశంశలు, వీరాభివీరుడుగా ఈ నవీన చరిత్రలో లిఖించబడటం. ఇవీ నేటి దౌర్భాగ్యవ్యవస్థ తీరు ద్వాపరయుగంలో గ్రుడ్డివాడైన ధృతరాష్ట్రుడు రాజ్యాన్ని పరిపాలించాడు. అది చివరికి చరిత్ర హీనుల పాలన అయినది.

పిల్లలను విద్యావంతులు చేస్తే ఉద్యోగ అవకాశాలు లేవు. పారిశ్రామిక అభివృద్ధి లేదు. గెడ్డాలు మీసాలు వచ్చాక కూడా ఇంకా తండ్రిపై ఆధారపడటం యిష్టం లేక యువతలో కొంతమంది నక్కలైట్లుగా మారిపోయి వారి విలువైన జీవితాలను దీపపు ప్రవిరుల్లా నశింప చేసుకొంటున్నారు. ఎంతో విలువైన ప్రజా జీవితాలను పోగొట్టుకుని రహస్య జీవనం చేస్తూ జీవితపు సంతోషాలు పోగొట్టుకుని జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులకు బాధని, దుఃఖాన్ని మిగులుస్తున్నారు. ఇదీ ఈనాటి దేశ దౌర్భాగ్యం. అధికమైన ప్రకృతి వనరులు, మానవ వనరులు ఉండి ఈ దేశం ఈ రోజు ఈ స్థితికి చేరడానికి కారకులెవ్వరు? విలువైన వర్షపు నీరంతా వృధాగా సముద్రంలోనే కలుస్తుంది.

ఇంతలో పెళ్ళి ఊరేగింపు బ్యాండు సన్నాయి మేళాలతో వీధిలో వెళుతుండడంతో సుమిత్ర ఇంటి వరండాలోకి వచ్చి నిలబడింది. పెళ్ళి కొడుకు, పెళ్ళి కూతురుని టాప్‌లేని పూలతో అలంకరించిన కారులో తీసుకెళుచున్నారు. మనిషి జీవితంలో ఇదొక గొప్ప సంఘటన. పెళ్ళి అనే ఆచారం, సంప్రదాయం హైందవజాతిలో ఒక మహోన్నతమైనది. ఆది మానవునికి అందునా సగ్గంగా అడవులలో చేతి ఆయుధంతో అనగా రాతి ఆయుధంతో విహరిస్తూ ఆకలేస్తే పండ్లు, పచ్చి మాంసం తింటూ నిద్రవేస్తే గుహలలో నిద్రిస్తూ శాలీరక కోర్కెలు వస్తే కన్పించిన ‘ఆడ’ శరీరాన్ని ఉపయోగించుకొంటూ భయంకరమైన ఆటవిక జీవనం నుండి మగవాడు స్త్రీని మరెవరూ ముట్టరాదనే ఆలోచనలతోనాగరికత, ఋషి సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు పెరిగిన తదుపరి, భావాన్ని భాషలతో వ్యక్తపరిచే స్థితిని చేరిన తదుపరి మానవుడు తాటి ఆకుని కొసి తను చేపట్టిన స్త్రీ మేడలో వేసి ఆ స్త్రీ తనదని చెప్పడం జరిగింది. చివరికి ఈ తాటి ఆకు తాళి బిళ్లగా ఆ తదుపరి తాళిబొట్టుగా రూపాంతరం చెందినది. దానితో ఈ మానవ జీవనంలో సంపార జీవనం ఏర్పడినది. వయసాబ్బిన యువతి, యువకులు జాతకాలు సరిచూచుకొని పెళ్ళి చేయడం హైందవ ఆచారాలలో ఒకటి. ఎంతో పవిత్రమైన బంధంగా ఈ వివాహ బంధం ముడిపడినది. మూడు ముళ్ళ బంధంతో యిద్దరి జీవితాలు ఒక ఊపిరి వరకూ కలిసి ఉంటుంటాయి. కష్ట, సుఖాలు, దుఃఖాలు, బాధలు, ఆనందాలు అన్నీ కలిసి పంచుకొంటారు ఈ దంపతులు. అందుకే ఈ మానవ సంఘంలో వివాహితకు ఎంతో గౌరవం, విలువ ఉన్నది. మానవ జీవన సృష్టి కొనసాగడానికి భగవంతుడు “పయస్సు, కోరిక” అనే మాయా బ్రాంతితో కూడి క్షణికానందం ఏర్పాటు చేసాడు. అదంతా ఒట్టి మాయ బ్రాంతి. ఏది ఏమయితేనేమి మనిషిని మనిషితోను, మనసుతోను కలిపే పవిత్ర బంధం వివాహం. కానీ పాశ్చాత్య దేశాలలో స్త్రీ పురుషులు యిద్దరికీ విపరీతమైన అధికమైన “వ్యక్తిత్వం”. ఈ వ్యక్తిత్వమే విడాకులకు దారితీస్తుంది. అక్కడ

తద్వారా భయంకరమైన మానసిక అశాంతి, అసంతృప్తి జీవనం వారిది. ఈ పాశ్చాత్య ప్రభావం మనదేశంలోను, కొయలిలోను, కొన్ని ప్రాంతాలపైన పడుచున్నది. ఫలితం అధోగతి. దీనికి మరో కారణం “సినామాలు”. ఒకనాటి సినిమాలు వైతిక విలువలను పెంపొందించేవి. ఒకనీతిని జాతికి ఇచ్చేవి. ఈ సినామాలకి మూలం ఒకనాడు గ్రీకుదేశంలో క్రీస్తుపూర్వం 4వ శతాబ్దంలో “థెస్సల్యాన్” అనే వ్యక్తి ప్రారంభించిన ఏకపాత్రాభినయం. ఆ తదుపరి నాటకరంగం అనే దానిని అతనే రూపొందించి ప్రపంచానికి యిచ్చాడు. అది బివరికి సాంకేతిక రంగాల కృషి కారణంగా “సినీమా”గా ఆవిర్భవించినది. ప్రారంభంలో సిగ్గు-నీతి-మానం అనే వాటిలను ప్రధాన వృత్తంగా భావించిన సినీమా ఈ రోజు జుగుప్స కలిగించే సినీమాగా మారిపోయాయి. దీని ప్రభావం వలన అందాలపోటీలు కాదు “యద పోటీ”లు నిర్వహిస్తున్న లైసులోపబ్లి వారి వారి యదలను బాహాటంగా చూపించడానికి వెనుకాడని యువతలు ఈ రోజున సినీమా ప్రభావం కారణంగా ఉన్నారంటే ఆశ్చర్యపోనవసరం లేదు. ఇదీ సినీమాలోని “వెర్నిక్యామోహం” అనైతికం. హింస ముఖ్యాంశంగా ఈ సినీమాలు కోట్లాది రూపాయలను సంపాదిస్తున్నాయి. మధ్య తరగతివాడు మలీ పెదవాడయిపోతున్నాడు. చదివిన చదువుకి సరిపడే ఉద్యోగం లేక, జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులపై ఆధారపడి బ్రతకడం యిష్టంలేకపోయినా ఎందరో యువతీ యువకులు నక్కలైట్లలో చేరిపోతున్నారు. విద్యనభ్యసించిన యువతీ, యువకులకు వ్యవస్థ సరైన ఉద్యోగాలు కల్పించలేకపోతుంది. కాంగ్రెస్, ఆ తదుపరి అనేక ప్రాంతీయ పార్టీలు పాలించాయి. పాలిస్తున్నాయి. కాని భారతమాతను ఘజనీ మహ్మద్ నుండి ఈ రోజు వరకు కొల్లగొడుతూనే ఉన్నారు. నిలువు దోపిడీ మాత్రం ఆగలేదు. ఒకనాడు విదేశీయులు ఈ భారతమాతని దోచినారు. ఈ రోజున దేశదొంగలే నిలువునా బాహాటంగా సిగ్గు, ఎగ్గు లేకుండా దోచేస్తున్నారు. ఫలితం సగటు భారతీయుడి అప్పు భారం పెరిగిపోతూ, మధ్య తరగతివాడు మలీ పేదవాడుగా మారిపోతున్నాడు.

ధనంపట్ల, అధికారంపట్ల మనిషికి విపరీత వ్యామోహం ఏర్పడిపోయింది. గాంధీ మహాత్ముడు పరదేశీయుల నుండి భారతమాతని విడిపించి స్వదేశీ దోపిడీదార్ల చేతులలో ఈ భారతభూమిని అనవసరంగా పెట్టారనిపిస్తుంది. బ్రిటిష్ పాలనలోనే ఈ దేశం ఇంకా ఉండి ఉంటే బాగుండుననిపించే భయంకర స్థితి ఈ దేశంలో నొలకొని ఉన్నది. ఐదు లేక ఆరు తరాలకు సరిపడే సంపదలను కొంతమంది దోచేస్తున్నారు. దేశం కోసం బలైపోయిన ఒక కుటుంబంలోని ఉన్నతవ్యక్తిని ఒక “లంకపులి” మింగేసి ఈ రోజు జీర్ణం చేసుకొంది. అయినా మరణించిన మహాత్ముడిని పలానాకేసులో నీవు ముద్దాయి వెంటనే స్వర్గం నుండి వచ్చి దౌర్భాగ్యపు చట్టంముందు అంటే కోర్టుముందర నిలబడూ అంటూ పాపిష్టి హెచ్చరికల లాంటి పదప్రయోగంతో అమాయకుల దృష్టిలో తమంత నిజాయితీపరులు మరొకడులేడని తెగ తాపత్రయపడిపోతున్నారు. బ్రహ్మచారికి సంసారికి ఉండే కష్ట సుఖాలు లియవు. కాని ఈ దేశంలో ముఖ్యమైన రెండు అధికారాలలో బ్రహ్మచారులున్నారు. ఇక సంసారుల గోడు వినేది దేవుడాక్కడే సుమా!

పాలకులు విదేశాలనుండి ఋణాలు తెచ్చి తలసరి అప్పు పెంచేస్తున్నారు. ఉసురులతో పొందిన సొమ్ము, అధర్కంతో పొందిన సొమ్ము ఎప్పటికీ మంచి ఫలితాలను ఇవ్వవు అనేది ప్రపంచ సత్యం, మనిషిని సుఖపడనివ్వవు.

“అమ్మా కాస్త బువ్వ పెడతావా?” అంటూ ఓ ముసలి ముత్తయిదవు గేటు వద్ద పైటకొంగు కప్పుకొని కన్పించింది. మరలా “అమ్మా కాస్త బువ్వ పెడతావా” అంటూ ఆ గొంతు వినిపించేసరికి, ఆ గొంతు ఎక్కడో జీవితపు గతుకుల బాటలో విన్నదని తెలిసిపోయింది. సుమిత్ర మనసుకి, అవును ఆ గొంతు ఎవరోకాదు.

నాన్నగారు ఉదయం నుండి హడావుడి పడిపోతున్నారు. మంచి చదువుండి చక్కటి వంశం కలిగిన వ్యక్తి సుమిత్రకి భర్త అయితే సుమిత్రకి జీవితం సంతోషంగా సాగుతుంది. ఇకపోతే ఉద్యోగమంటావా? అతని చేతిలో చక్కటి డిగ్రీ ఉంది. అదే అతనికి మంచి ఉద్యోగం తిప్పిస్తుందని నాన్నగారు పదేపదే చెప్పిన మాటలకు అమ్మ సరేనన్నది. మొదటి చూపులతోనే మార్కులు కొట్టేసారు శ్రీవారు.

గతుకుల రోడ్డులో మా ఎద్దుల బండి అటూ ఇటూ ఊగిపోతూ నాయుడుపేట గ్రామంలోకి ప్రవేశించింది. ఎప్పుడూ ఎద్దుల బండి ఎక్కలేదేమో కాస్త భయపడ్డాను. ఆ గ్రామంలో రాజప్రసాదం అంటి ఇంటి ముందర బండి ఆగింది. వీధిలోని ఆడవాళ్ళు, పిల్లలు వచ్చి బండిలో ఉన్న నన్ను శ్రీవారిని చూస్తూ మంచి పిల్లనే చేసుకొన్నావు సుబ్బారావు అంటూ కితాబులు మావారికిచ్చేస్తున్నారు.

ఆ యిల్లు మా అత్తగారిల్లుకాదు. ఆ ఇంద్రభవనం అన్నపూర్ణమ్మ దంపతులది. రామయ్య ఆమె భర్త. ఈ పుణ్య దంపతులు దేవతా స్వరూపులు అని ప్రతీతి. ఆ ఊరిలో ఎవరు పెళ్ళి చేసుకున్నా ఆ దంపతులకు ముందుగా ఆతిథ్యం యిచ్చి పసుపు కుంకుమలు యివ్వడం

అన్నపూర్ణమ్మగారి అలవాటు. ఆమె చేతిలో పసుపు కుంకుమ తీసుకున్న నూతన వధువు పిల్లాపాపలతో సంతోషంగా జీవిస్తుంది. ఆ దేవత ఆశీస్సులు అంత గొప్పవి. అందుచేతనే మా మామగారు మా బండిని అన్నపూర్ణమ్మగారి ఇంటిముందు నిలిపారు. విశాలమైన నుదురు, నేత్రాలతో బిరునవ్వు మోముతో యాభై వసంతాలు పైబడిన నిండు ముత్తయిదువు ఆ అన్నపూర్ణమ్మగారు. పేరుకి తగ్గట్టుగా ఆమె దేవతాస్వరూపిణి.

వారి ఆశీస్సులు, వారిచ్చిన పసుపు కుంకుమలను ఒడిలో పెట్టుకుని అత్తవారింటికి వచ్చాను. బండి మా అత్తారింటి ముందర ఆగింది. అది పెంకుటిల్లు. బండి దిగి దిగగానే ఆడవాళ్ళంతా వచ్చి చుట్టుముట్టారు నన్ను. హారతులు, సంప్రదాయాలు, ఆచారాలన్నీ అయ్యాక లోనికి కుడి కాలు పెట్టించారు. కుడికాలు మొదటిగా సింహద్వారం గడపమీదుగా దాటుతూ ఉన్నప్పుడు మనసులోను, ఆత్మలోను అత్తంటికి మేలు జరగాలని కోరుకొమ్మని అమ్మ నాన్న మలీమలీ చెప్పిన విషయం జ్ఞాపకం వచ్చి అమ్మ చెప్పినట్లుగా నన్ను లోనికి రానిస్తున్న ఆ ఇల్లు పైకి రావాలని శుభం జరగాలని మనసులో భగవంతుణ్ణి కోరుకుంటూ కుడికాలు నెమ్మదిగా గడపదాటింది లోన అడుగు పెట్టాను. అంతా ఆనందమే. కాని మనసులో ఓ దిగులు ప్రారంభమైంది. మావారు అంత చదువు చదువుకొని ఆ పల్లెటూరిలో ఉండిపోయారు. ప్రయత్నాలు చేస్తున్న ఉద్యోగం రావడం లేదు. నా దిగులు రోజురోజుకీ పెరిగిపోతుంది. ఓ రోజు నా మనసులోనికి ఓ ఆలోచన వచ్చినది. అన్నపూర్ణమ్మగారి వద్దకు వెళ్ళినా దిగులు చెప్పుకుందామని అనిపించి మా వారికి చెప్పాను. ఆయన సరేనన్నారు. అత్తగారితో చెప్పి ఓ సాయంత్రం నేను, మావారు అన్నపూర్ణమ్మగారి ఇంటికి వెళ్ళాము. ఆవ్యాయతతో దగ్గరకు తీసుకుని యోగక్షేమాలు అడిగారు. అన్నపూర్ణమ్మగారికి పరిస్థితిని వివరించాను. ఆమె అంతా విని ఓసరి ఇంతేనా పట్టంలో మా దూరబంధువు మంచి ఉన్నతమైన ఉద్యోగంలో ఉన్నాడు. అతను నాకు తమ్ముడి వరుస. అతనికి ఉత్తరం యిస్తాను కలుపు. తప్పకుండా నీ ఆలోచనకి తగ్గ ఉద్యోగం వస్తుంది అని చెప్పి లెటరు వ్రాసి చేతికిచ్చారు. అడిగినదే తడవుగా సాయం చేసిన ఆ దేవతకి మనసులో కృతజ్ఞతలు చెప్పుకొని ఇంటికి తిరిగొచ్చాము. ఆ మర్నాడే మావారు పట్నం బయలుదేరి వెళ్ళారు. సకల దేవతలకు మనసులో మ్రొక్కుకున్నాను. రెండు రోజుల తరువాత మావారు ఇంటికి తిరిగివస్తుంటే వాకిట్లోకి ఎదురువెళ్ళి వెళ్ళినపనేమయిందని అడిగాను. గుడ్ న్యూస్ నాకు బ్యాంకులో జాబ్ యిచ్చారు. నెలకు పన్నెండు వందలు జీతం అని చెప్పారు. ఇక నా ఆనందానికి అవధులు లేవు. అత్తగారితో చెప్పి పరుగున అన్నపూర్ణమ్మగారింటికి నేను, మావారు వెళ్ళి ఉద్యోగం యిచ్చారు అని సంతోష బాష్పాలతో చెప్పామా వారి కాళ్ళకి నమస్కరించాము. ఆమె పిచ్చిస్థితిగ్లరా మీ తనవున దేముడున్నాడు అది అంతా నీ అదృష్టం అని ఆశీర్వదించారు. ఇదంతా పదిహేను సంవత్సరాల క్రితం మాట. ఆ తరువాత ట్రాన్స్ ఫర్ ల పేరుతో అనేక ఊర్లు తిరిగి చివరికి ఈ మద్రాసు పట్టణంలో జన్మస్థానానికి వెయ్యి కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉద్యోగంలో ఉన్నాము. అంతా అవర ఆచారం, వాస్తవానికి మనకంటే వీళ్ళకి భక్తి, ఆవేశం చాలా ఎక్కువ.

అలాంటి అన్నపూర్ణమ్మగారు మావాకిట్లో నిలబడి కాస్త బువ్వపెడతావా అమ్మా అన్న పిలుపు. నా గుండెల్ని బీల్చి వేస్తున్నది. పరుగున వెళ్ళి ఆవిడ చేతులు పట్టుకుని తీసుకొచ్చాను. దాయాదులు ఆస్తులపై కోర్టులలో వేసిన కేసులు దాయాదులకు అనుకూలంగా తీర్పు రావడంతో ఉన్నపళంగా ఆస్తులన్నీ పోయాయని దాని కారణంగా బెంగతో రామయ్యగారి ఆరోగ్యం దెబ్బతినగా పట్నం ఆసుపత్రికి వచ్చామని చేతిలో పైసాలేని పరిస్థితి వచ్చిందంటూ అన్నపూర్ణమ్మ చెప్పున్న మాటలకు సుమిత్ర తన కళ్ళలో సుడులు తిరుగుచున్న కన్నీటిని ఆపుకొంటూ రామయ్యగారి తీసుకొని రండి భోజనం యిక్కడ చేద్దురుగాని అంటూ లేని రోడ్డుపైకి వెళ్ళబోగా అన్నపూర్ణమ్మ సుమిత్ర చేయపట్టుకొని ఆపి, ఉండమ్మ నేను వెళ్ళి ఆయన్ని తీసుకొస్తాను. అంటూ అన్నపూర్ణమ్మ రోడ్డు మీదకి వెళ్ళడం సుమిత్ర వేడినీళ్ళు పెట్టే ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది.

రామయ్యగారి తీసుకొని వస్తానని వెళ్ళిన అన్నపూర్ణమ్మ ఎంతసేపటికీ రాలేదు. కాబిన వేడినీళ్ళు చల్లారిపోతుంటే సుమిత్ర ఆదుర్దాగా అన్నపూర్ణమ్మగారు చెప్పిన వీధి చివరి వేపచెట్టు వద్దకి వెళ్ళిచూడగా అక్కడ ఎవరూ లేరు. అక్కడే ఉన్న బడ్డీకొట్టు అతనిని అడగగా ఎవరో యిద్దరు ముసలివాళ్ళు చాలాసేపుక్రితం మెయిన్ రోడ్డువైపు వెళ్ళారని చెప్పాడు. చేసేది లేక సుమిత్ర ఇంటికి తిరిగొచ్చేసింది. ఒకనాడు తనకు ఉపకారం చేసిన దంపతులకు ఆతిథ్యమిచ్చి ఋణం తీర్చుకుందామని భావించిన తనకు భగవంతుడు అవకాశం యివ్వలేదు. పెట్టిన చేయి ఎన్నడూ యాచించదని నాన్నగారు తనకి చెప్పిన మాట జ్ఞప్తికి వచ్చాయి. ఎంతలో ఎంతమార్పు కలియుగంలో న్యాయం-ధర్మం-నీతి తరచూ ఓడిపోతుంటాయని కాని అవి తాత్కాలికమే అని అనుకొంటూ తన ఇంటి పనులలో లీనమైపోయింది సుమిత్ర.

- పి. గీరిరాజు సిద్ధాంతి

